

Leuvense toneelprijzen 2013

Het algemeen juryverslag

Goeie avond, lieve mensen.

Wij, de jury, en u hebben een ding gemeen: wij houden van toneel. Wij misschien nog iets meer dan jullie, anders zouden we alle 31 voorstellingen niet met zo veel plezier zijn gaan bekijken. En als ik zeg met veel plezier, dan meen ik dat. U heeft ons met z'n allen alweer een geweldig toneelseizoen gebracht, waarvoor onze welgemeende dank. Opvallend dit jaar was dat er zoveel jongeren de weg naar het toneelpodium hebben gevonden. We zagen niet alleen veel jeugdproducties maar ook een hele resem jongeren die meespeelden in volwassenenproducties. Geweldig is dat. De ene productie vonden we al wat beter dan de andere, dat zal u zo dadelijk merken in ons Algemeen Juryverslag van het toneelseizoen 2012 – 2013. Ik overloop chronologisch alle voorstellingen, op de jeugdproducties, de genomineerden voor de Kleine Prins Prijs, het Fiere Margriet Juweel en de Euripides prijs na. Die worden straks uitgebreid besproken door Marc.

Ziezo, we zijn vertrokken...

Zaterdag 6 oktober schoten de **DIJLEZONEN** als eersten uit de startblokken met "**Bij het Kanaal naar Links**" van Alex van Warmerdam in een regie van **Mauritz Kelchtermans**. De spanningen tussen de laatste twee blanke families op aarde kwamen er mooi uit door de vlot gebrachte knappe dialogen, de doorgaans goed opgevoerde scherp getekende personages en de emotioneel geladen doch met de nodige humor gebrachte situaties. Boeiend om te volgen. Het decor was doordacht en functioneel, alleen het vaak storende heen en weer geschuif van een scherm was er te veel aan. Technisch zagen we geen mankementen. Het pakkende slagwerkensemble LOKOMOTIV gaf deze productie een ontegensprekelijke meerwaarde. Jasper Driesmans en Ilke Bruggeman zetten, naast de altijd wel goed acterende Leen De Vreese, een sterke prestatie neer. Een goeie regie van Mauritz Kelchtermans en een goede start voor de Dijlezonen!

Op vrijdag 16 november waren we te gast bij **Hojapa**. Die haalden die goeie ouwe **OSCAR** van Claude Magnier van onder het stof en dit in een regie van Marie Goossens. Een Franse komedie brengen zoals het hoort is niet altijd evident maar Hojapa is daar behoorlijk in geslaagd. Vooral het enthousiasme, het vloeiende tempo en de spel –en tekstvastheid van de acteurs vielen ons op. Echt hoogstaand en homogeen waren de acteerprestaties nog niet, maar het ging fluks de goeie kant uit. Technisch was het ook in orde. Er werd degelijk gebruik gemaakt van een mooi, stevig en verzorgd decor. Een prima prestatie van Hojapa!

Vrijdag 23 november keken we bij **Levet Scone** naar "**Het Reservaat**" van Ward Ruyslinck. **Roger Van Gompel** regisseerde. Het reservaat kan ons na 40 jaar zeker nog boeien maar deze uitvoering deed dat minder. Wat hoopvol begon verwaterde al snel tot een onontwarbaar kluwen van symboliek en een overdaad aan veelal niet te begrijpen fantasieën en creaties van de regisseur. Samen met ons verloor het publiek al gauw zijn interesse. Qua techniek ervoeren wij de bijna aanhoudende onderbelichting eerder als storend dan sfeerscheppend, en de live vioolmuziek was erg mooi maar overstemde veelal de dialogen. Dan moest er door de acteurs geroepen worden hetgeen niet bevorderlijk was voor een doorleefd spel.

Aan deze productie werd gewerkt, er werd visueel en emotioneel erg veel ingestoken. Jammer dat al dat, niet tot bij de toeschouwer geraakte.

DE REYNAERTGHESELLEN vergastten ons vrijdag 30 november op "**Mephisto Forever**" van Tom Lanoye. **Eva De Mulder** voerde de regie. De regisseur legde in haar vastberaden regie sterk de nadruk op tekst, tekstzeggings en samenspel. Haar kordate, sobere, niets te veel - niets te weinig aanpak had zeker zijn indringende effect, alleen vergden de bijna spartaans gesproken, dikwijls lange beschouwingen en uitweidingen toch wel enige inspanning van het publiek, om bezielde te blijven volgen. Een homogeen acterende cast viel ons op. Zowel de ancients als de jonge aanwinsten acteerden opmerkelijk en volgehouden sterk. Een erg degelijke productie, op alle vlakken, maar niet meteen de meest meeslepde.

Zondag 2 december werden we bij **TONEEL HEVERLEE** ondergedompeld in de Griekse tragedie "Gyges en Kandaleus" van Cees Noteboom, in een regie van **Jos Stroobants**. Een paar onder ons hadden achteraf de indruk naar een schertsvertoning te hebben gekeken, als een koe naar een trein, maar de meerderheid zong de loftrumpet. Een bijzonder mooi stuk theater, sterk geacteerd en erg knap geësceneerd. Met zeer veel klasse gebracht. Beheerst en sober geacteerd. We waren het er allemaal over eens dat we beelden als schilderijen te zien hadden gekregen, dat het technisch onberispelijk was, dat de kledij tot in de puntjes afgewerkt was en dat – zonder afbreuk te doen aan de andere acteurs - Jan Uytterhoeven de pannen van het dak speelde. Een dikke proficiat voor toneel Heverlee.

Het **BUURTTEATER** bracht ons op vrijdag 7 december "**De Luitenant van Inishmore**" van de Ierse schrijver Martin Mc Donagh. **Françis Ringelé** regisseerde. Deze hilarische en macabere farce met Iers Nationalisme als achtergrond werd door het Buurtteater gebracht op een manier die bleef boeien tot het eind. Inktzwart en met de nodige, à point gebrachte, humor. De cast speelde op wisselend niveau. Van sterk - hierbij vernoemen we graag Roland Robijns - tot redelijk goed. Er werd met beperkte middelen een goede sfeer opgebouwd. Doeltreffende muziek. Decor was in orde. Licht en geluid zaten er af en toe wat naast en er werd sterker geacteerd voor de pauze dan erna, maar over het algemeen was dit een zeer aangename productie!

Zaterdag 8 december liet het **VAARTTEATER "Foei Minister"** op ons los, een pittige Ray Cooney komedie. Regisseur **Manu Gemoets** wist ons te verrassen met een regie die dit soort stukken nodig heeft. Een vlot speeltempo, juist getimed speelfases en een mooie enscenering. De hele cast speelde behoorlijk met enkele positieve uitschieters: Walter Piette, Gerrit Gielis en Katrien Put die, als levensecht lijk, grappig wist te zijn. De sjieke hotelkamer werd bijzonder goed gesuggereerd en met oog voor detail afgewerkt. Ramen en deuren vielen perfect op tijd open en dicht. Mooie klank en fraaie belichting. Een bijzonder geslaagde productie van het Vaartteater!

Zaterdag 26 januari was het dan weer **TONEEL VIER** dat met Tsjechov's "**De Kersentuin**" het podium van de schouwburg volspeelde. De regie was in handen van **Bart Van Gijsegem**. Alles wees hier op een gedurfde, uiterst eigenzinnige regie van een jong regisseur. De tekst van Tsjechov werd sterk uitgebeend waardoor het publiek zijn weg in het verhaal niet vond en de draagkracht en finesse van de dialogen zoek was. Verrassende acts, die bol stonden van de symboliek, werden in een sterk gevarieerd tempo gebracht. De acties van de acteurs bleven fragmentarisch en statisch. Het werd een complex geheel van mooie, fraai belichte beelden. Die beelden alleen volstonden niet om het merendeel van het publiek te blijven boeien en de constant in de achtergrond aanwezige elektronische muziek creëerde eerder een afstand dan betrokkenheid, al helemaal toen ze naar het einde toe in alle hevigheid losbarstte. Duidelijk de bedoeling maar wij voelen toch ook graag iets. Een alleszins bijzondere en eigenzinnige voorstelling met uitgesproken voor- en tegenstanders.

Zondag 27 januari zagen we bij **DE LO “Het Kerkhofclubje”** van Ivan Menchell. **Steven Devillé** regisseerde. In deze hartverwarmende en diepmenselijke tragikomedie wordt veel gepraat. Wanneer daar niet de nodige variatie in gebracht wordt sluipt verveling genadeloos binnen. We misten klemtonen in zeggings- en actiespel. De potentiële fijne, sublieme spelmomenten in dit stuk kwamen er niet uit. De regisseur miste voeling met de personages en situaties. De acteurs vonden die voeling ook niet in hun eentje, speelden vlot maar zonder veel emotie en raakten niet. Technisch was ook alles aan de sobere kant. Decor was functioneel en origineel maar weerom eerder koud en afstandelijk, terwijl dit stuk veel hart en warmte nodig heeft.

Vrijdag 1 februari genoten we bij de **DIJLEZONEN** van drie bijzondere vrouwen in **“Boston Marriage”**, een stuk van David Mamet, geregisseerd door **Jan Schoolmeesters**. Dit praatstuk zit vol lange doch pittige dialogen, doorspekt met snedige humor. Twee sterke vrouwen en een innemende meid moeten die met de nodige panache opvoeren. Wij hadden alle bewondering voor de regisseur die duidelijk de kunde had om dat te doen lukken maar tijdens de voorstelling die wij zagen staken de zenuwen en de daaruit volgende aarzelingen en een constant voelbare paniekerigheid bij de acteurs daar een stokje voor. Niets dan lof voor het sobere, prachtige decor, de sfeervolle belichting, verzorgde kledij en rekwisieten. Dikke pluim ook voor de tekstkennis! Spijtig van die zenuwen... het zat er zo hard in, maar het kwam er niet uit die avond.

TONEEL HEVERLEE bracht op vrijdag 8 februari met **“Altijd ‘t Zelfde”** van Agnes Jaoui & Jean-Pierre Bacri een geslaagde komedie. **Jan Sprengers** acteerde en regisseerde. Niet iedereen vond de keuze om op locatie te spelen - t'is te zeggen, in verschillende cafés in Leuven - een even goeie. Die vrijdag zat het publiek als sardientjes opeengeplakt, en bij de spelers was het gebrek aan vertrouwdheid met het speloppervlak voelbaar. Dat kwam de timing en spelzekerheid niet ten goede. Door de meesten werd vlot geacteed, maar niet door iedereen. Occasionele haperingen stonden het volkse, speelse en frivole soms in de weg en haalden er bij wijlen de schwing uit. Erg goed acteerden Guy De Smedt en Rita Sepelie. Zij staken er de schwing telkens opnieuw weer in en droegen voor een groot deel bij tot het welslagen van de voorstelling. Technisch was er niet veel te presteren, een paar spots en de bestaande verlichting kon dienen, en dat was goed zo. Wij genoten van een aangename en plezierige toneelavond.

Voor hun tweede productie koos Musical Company **MITHE** voor de **“Acht Vrouwen”** van Robert Thomas in een regie van **Erik Luyten**. Wij zagen de voorstelling van 9 februari. Een moord en 8 vrouwen met elk een motief om ze te plegen. Dat zou spannend moeten zijn. Een musical spannend maken lijkt ons sowieso al niet evident maar als er ook eerder zwak geacteed wordt en niet echt sterk gezongen, maakt een stuk geen schijn van kans, laat staan een thriller. Wij apprecieerden de inzet van de acteurs, de zorg die werd besteed aan kledij, decor en techniek maar waren niet weg van deze voorstelling.

Voor hun derde productie laveerden de **REYNAERTGHESELLEN** op donderdag 21 maart gezwind doorheen muren van rode Stella -bakken in Arne Sierens' **“Trouwfeesten en Processen”**. **Pieter-Jan Martens en Kristel Lamerichs** regisseerden. Het regisseursduo heeft deze Arne Sierens mooi doorgrond en in scène gezet. Er werd veel aandacht geschonken aan de personenregie en door alle acteurs werd goed geacteed. Bijzonder goed vonden wij Wim Vandebroek, die ons met zijn volgehouden hyperkinetische gedoe danig op de zenuwen wist te werken, een gevoelige en ingetogen Dirk De Deken en FM genomineerde Frie Huybreghs. De belichting paste bij het interieur, zoals het hoort. Het bierbakken – decor werd door sommigen onder ons best gesmaakt, anderen vonden het foeilelijk en waren van mening dat het sfeer en emotie geenszins ten goede kwam. Een sterke productie, alles bij mekaar, van de Reynaertghesellen.

Op 22 maart zagen we de overspelige minister van Ray Cooney terug in de tweede productie van **HOJAPA**. **“Motie van Wanorde”** werd er geregisseerd door **Judith Mathijs**. De regisseur wist spel en samenspel, het

werk voor en achter de coulissen in goede banen te leiden en zo een spektakel te presenteren dat gezien mocht worden. Er werd met zorg geacteerd, ook door de jonge garde. Aan het decor was met aandacht en toewijding gewerkt en ook de techniek was in orde. Een mooie, verzorgde productie! Hojapa heeft een sterk seizoen achter de kiezen. Blijven gaan! Zouden we zo zeggen.

Zaterdag 16 maart bracht het **VAARTTEATER "De Onbekende Soldaat"**, een psychologische thriller, geschreven door regisseur **Dirk Blancke**. Misschien was de oorlogssituatie waarin vier vluchtende soldaten terechtkwamen vrij clichématig en was het thriller-gegeven wat te vlug doorzien om echt spannend te zijn en misschien was ook de rol van het vrouwelijk personage niet erg origineel en te doorzichtig, toch getuigt Dirk Blancke met deze productie een talentrijk auteur en regisseur te zijn. Hij wist het grootste deel van het publiek te boeien en daar draait het toch allemaal om. Decor en techniek waren in orde, er werd eerder goed geacteerd en de sfeer zat goed.

Op 29 maart werden we bij het **BUURTTEATER** door regisseur **Henri Laurent** verzocht de familie te volgen in... jawel, "**Gelieve de familie te volgen**", een stuk van Luc Gijssbrechts. Gezeten aan onze koffietafel inclusief pistoleekes en slappe koffie waren we even later getuige van een avondvullende ruzie in de familie van de overledene. Weinig origineel en flauw. Wat grappig moest zijn was niet grappig, wat triestig moest zijn dan weer eerder grappig. Er werd slordig geacteerd, de tekstkennis was niet fameus, de encenering wrong langs alle kanten en licht en geluid waren matig. We waren niet echt opgewekt na afloop. Misschien maar best, zo na een begrafenis....

Maar, het is ondertussen april geworden en zaterdag de 20ste speelden de **DIJLEZONEN "Zomeravond Halfelf"** een toneeltekst van Bart Meuleman / Jo Matthijs naar een roman van Marguerite Duras. Deze productie is ontstaan uit het 'AmateurTONEELhuis'-project van OpenDoek. De regie was in handen van **Jo Matthijs**. Bijna de hele eerste helft van het stuk heeft het luid geregend en waren de spelers amper te verstaan. Da's spijtig. We moesten het dan even stellen met wat we zagen. Een sober, functioneel, goed gebruikt en kundig verlicht decor. Een mooi gesuggereerd korenveld. De acteurs bewogen ietwat schuw maar misschien was dat wel de bedoeling. Na de pauze merkten we dat er vrij goed geacteerd werd, dat de tekstkennis goed zat maar ook dat de spelers weinig voeling hadden met hun personage. Het werd allemaal een beetje oppervlakkig, vanuit de hoogte en weinig doorleefd gepresenteerd. De Dijlezonen kiezen dan ook niet meteen de makkelijkste stukken uit. Toch een mooie toneelavond. Spijtig van het slechte weer.

Vrijdag 26 april weigert **LEVET SCONE** geld op te doen in "**Betalen nee**" van Dario Fo.

Regisseur **Walter Roedolf** heeft deze Fo opvallend schalks, origineel en vooral heel plezant op de planken gebracht. Zo zien wij het graag, toch als het de bedoeling is en dat was hier zeker het geval. Wat de cast betreft: zij acteerden allen sterk, met FM genomineerde Jerom Schueremans op kop. Wij waren met z'n allen getuige van een erg vlotte zeggings- en bewegings- van geweldig komisch acteerwerk, van schitterende expressie en mimiek. Dat alles mede dank zij een zeer goeie tekstkennis en de daaruit volgende vastberadenheid op de scène. Pluim voor de twee mensen die de gaten in de muur vulden en voor de wissels zorgden. Knap bedacht en intrigerend, dat zelf behulpzame decor! Puike techniek! Ook hier was het geheel een stuk sterker voor de pauze, maar niettemin ook voldoende bekoorlijk erna. Wij houden hier alleen maar positieve kritiek aan over.

Op dinsdag 30 april werden we bij DE **REYNARTGHESELLEN** belaagd door de "**Spotgeesten**" van Noel Coward. **Jo Verhenneman** regisseerde. De acteurs namen gedurende de volledige duur van het stuk groteske, oncomfortabele poses aan, speelden continu naar het publiek gericht en keken elkaar slechts héél af en toe, héél even aan. Die stijl van acteren, voortvloeiend uit een alweer zeer eigzinnige regie met vooral oog voor het oog, valt bij weinigen in de smaak en ook ons is de zin ervan ontgaan. Het decor

was wit en leeg. Even koel en bizar als het spel. Veel spanning of emotie ervoeren wij bijgevolg niet. Alleen naar het eind toe, werd door klank, licht en actie een geslaagd lugubere sfeer opgeroepen, spotgeesten waardig. Technisch zat het helemaal goed. Ondanks de opgelegde beperkingen werd er door alle acteurs bijzonder goed geacteerd. Julie Cristens wist ons zelfs te beroeren en werd met een FM nominatie bedacht.

In de mooie maand van mei (dat dachten we toen toch nog) vergastte **TONEEL 4** ons op 2 mei op “**Eikest**”, een kolderieke toneeltekst van en geregisseerd door de 24 jarige **Anissa Zahi**. Deze productie had zonder twijfel heel veel mankementen, de timing zat zelden goed, alles verliep vrij slordig, er werd veel geroepen en gechargeerd, het stuk op zich was niet om over naar huis te schrijven en wat het licht betreft zagen we zelden zo’n geknoei als hier. Maar! Mooie acteerprestaties, vooral van Emilie Samyn en Raf Vleminckx. En dan dat energieke, dat positieve, dat gekke, die durf, de samenhang en de ongebreidelde leute die vanaf de scène de zaal inrolde maakte heel veel goed. De mooie zelfgeschreven en -gezongen liedjes en de choreografie die ze erop bedachten, de knotsgekke kledij, kapsels en grime en de positieve uitgelaten reacties van het – voor de verandering eens hoofdzakelijk jonge – publiek deed de mankementen verbleken zodat de positieve kant moeiteloos de bovenhand haalde. Dit was pure fun. Anissa Zahi heeft talent en ze is nog erg jong. Alle tijd nog om al die energie en fantasie in degelijker banen te leiden.

Op zaterdag 11 mei transformeerde **WILLIGHE VANCKENIS** Shakespeares “A Midsummer Night’s Dream”, onder leiding van **Jerry Olbrechts**, tot de voorstelling “**Thou Art Translated**”. Acht spelers en een muzikant deden “vanalles” op een tekst van Shakespeare waar ze grotendeels trouw aan bleven. Een doordacht, gedreven en nauwgezet spel. Uiterst verzorgde en doorleefde choreografie, sterk geïnspireerd door Pina Bausch. Jerry ziet iets moois en gebruikt het. Verleidelijk en apart. Gevoelige belichting en live bruitage. Er heerste een geladen en toucherende sfeer. Volgehouden uitstekend acteerwerk van de homogene cast. Lie Hellemans en FM genomineerde Emilie Rademaekers vielen het meest op. Perfecte tekstkennis, erg verzorgd taalgebruik, voortreffelijke timing en dosering. Vlotte overgangen van het ene personage naar het andere. Er zat enorm veel bezieling in deze voorstelling. Wij waren geïntrigeerd en werden geraakt. Zoals men door muziek of een schilderij geraakt kan worden, zonder per se te willen begrijpen waarover het precies gaat.

Zaterdag 18 mei zagen we onze laatste voorstelling van dit seizoen. Musicalcompany **MITHE** ging onder leiding van regisseur **Pieter-Jan Martens** voluit in “**The Full Monty**” van David Yazbek. Er werd gedreven en goed geacteerd, gedanst en gezongen. Zeer fijne choreografie. De weinige decorstukken werden functioneel gebruikt en het oogde allemaal nog goed ook. Mooie belichting en korte, efficiënte overgangen. Verzorgde kledij. De grappige, evenals de emotionele acties raakten doel. Hier ook weer iets spitanter en overtuigender voor de pauze dan erna, wanneer er slordigheidjes opdoken en het geheel wat van z’n draagkracht verloor. Opnieuw een sterke prestatie van Mithe, met een bijzonder vermelding voor Marc Derwa, onze 5de genomineerde voor het FM juweel.

Voilà, dat waren ze, wat mij betreft. Bedankt dat jullie zo mooi geluisterd hebben, ik hoop dat jullie het tijdens het betoog van Marc ook zo rustig houden.